

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

طرح درس ترمی - دانشکده بهداشت

نعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری - 1 واحد عملی	روز: شنبه
پیش نیاز: ندارد	ساعت کلاس: ساعت 10-12
مخاطبان: دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی ورودی	
استاد: دکتر دکتر ثریا سیابانی	

معرف اجمالی دوره:

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اصول ارزیابی جامع سلامت، مصاحبه و اخذ شرح حال، معاینه فیزیکی سیستماتیک، استفاده از ابزارهای سنجش سلامت، تفسیر آزمایش‌ها و تکنیک‌های پاراکلینیکی، و رعایت مباحث اخلاقی در ارزیابی سلامت.

اهداف کلی و ویژه به تفکیک هر جلسه

جلسه ۱: اهمیت ارزیابی جامع سلامت و اصول مصاحبه و اخذ شرح حال

-اهداف رفتاری:

1. دانشجو بتواند اهمیت ارزیابی جامع سلامت را در تشخیص و پیشگیری از بیماری‌ها و ارتقای سلامت توضیح دهد.
2. دانشجو بتواند اجزای اصلی یک ارزیابی جامع سلامت (معاینه فیزیکی، شرح حال، آزمایش‌ها) را نام ببرد.
3. دانشجو بتواند اصول اولیه مصاحبه بالینی (برقراری ارتباط مؤثر، گوش دادن فعال، پرسش‌های باز و بسته) را اجرا کند.
4. دانشجو بتواند ساختار استاندارد شرح حال (شامل اطلاعات دموگرافیک، شکایت اصلی، تاریخچه بیماری، تاریخچه پزشکی، خانوادگی و اجتماعی) را تشریح کند.
5. دانشجو بتواند از فرم‌های استاندارد شرح حال برای ثبت اطلاعات استفاده کند.
6. دانشجو بتواند اهمیت رعایت حریم خصوصی و رضایت آگاهانه در مصاحبه را توضیح دهد.
7. دانشجو بتواند اهمیت غربالگری اولیه در جمعیت‌های در معرض خطر را درک کند.

جلسه ۲: مصاحبه با بیماران و همراهان (اداره کردن یک جلسه مصاحبه)

-اهداف رفتاری:

1. دانشجو بتواند یک مصاحبه بالینی ساختارمند را با بیماران انجام دهد و اطلاعات کلیدی را استخراج کند.
2. دانشجو بتواند در شرایطی که بیمار قادر به برقراری ارتباط نیست (مانند کودکان، بیماران ناتوان ذهنی یا بیماران بیهوش) با همراهان یا بستگان مصاحبه کند.
3. دانشجو بتواند تکنیک‌های مصاحبه با بیماران مضطرب یا پرخاشگر را اجرا کند.
4. دانشجو بتواند اطلاعات مربوط به شکایت اصلی، تاریخچه بیماری و علائم همراه را به‌طور دقیق ثبت کند.
5. دانشجو بتواند در مصاحبه با بیماران و همراهان، عوامل اجتماعی تعیین‌کننده سلامت (مانند وضعیت اقتصادی، فرهنگی و محیطی) را شناسایی کند.
6. دانشجو بتواند اهمیت همدلی و احترام در مصاحبه با بیماران و همراهان را توضیح دهد.
7. دانشجو بتواند از اطلاعات جمع‌آوری شده در مصاحبه برای برنامه‌ریزی مداخلات بهداشت عمومی استفاده کند.
8. دانشجو بتواند اهمیت آموزش سلامت به بیماران و خانواده‌ها را در مصاحبه بالینی توضیح دهد.

جلسه ۳: روش‌های ارزیابی سلامت و معاینه بالینی (معاینه عمومی)

-اهداف رفتاری:

1. دانشجو بتواند روش‌های کلی ارزیابی سلامت (مشاهده، لمس، دق و سمع) را تشریح و اجرا کند.
2. دانشجو بتواند علائم حیاتی (دمای بدن، نبض، فشار خون، تنفس و اشباع اکسیژن) را اندازه‌گیری و تفسیر کند.
3. دانشجو بتواند وضعیت عمومی سلامت بیمار (سطح هوشیاری، وضعیت تغذیه، وضعیت روانی) را ارزیابی کند.
4. دانشجو بتواند تکنیک‌های معاینه سر و گردن (بررسی چشم، گوش، بینی، گلو و غدد لنفاوی) را اجرا کند.
5. دانشجو بتواند یافته‌های غیرطبیعی در معاینه عمومی (مانند رنگ پریدگی، زردی، تورم غدد لنفاوی) را شناسایی کند.
6. دانشجو بتواند اهمیت رعایت بهداشت دست و استفاده از تجهیزات حفاظت شخصی در معاینه را توضیح دهد.
7. دانشجو بتواند از معاینه عمومی برای شناسایی مشکلات شایع سلامت در جامعه (مانند سوءتغذیه، کم‌خونی، فشار خون بالا) استفاده کند.
8. دانشجو بتواند اهمیت پایش علائم حیاتی در برنامه‌های غربالگری جمعیتی را توضیح دهد.
9. دانشجو بتواند نقش معاینه فیزیکی در تشخیص زودهنگام بیماری‌های قابل پیشگیری را درک کند.

جلسه ۴: معاینه بالینی دستگاه تنفسی و قلبی-عروقی

-اهداف رفتاری:

1. دانشجو بتواند آناتومی و فیزیولوژی پایه سیستم تنفسی و قلبی-عروقی را توضیح دهد.
2. دانشجو بتواند معاینه سیستم تنفسی (شمارش تنفس، بررسی الگوی تنفس، سمع ریه) را اجرا کند.
3. دانشجو بتواند صداهای تنفسی طبیعی و غیرطبیعی (مانند ویز، کراکل، استریدور) را تشخیص دهد.
4. دانشجو بتواند معاینه سیستم قلبی-عروقی (بررسی نبض، سمع قلب، بررسی فشار خون) را اجرا کند.
5. دانشجو بتواند صداهای قلبی طبیعی و غیرطبیعی (مانند سوفل، گالوپ) را تشخیص دهد.
6. دانشجو بتواند علائم هشداردهنده در سیستم تنفسی و قلبی-عروقی (مانند سیانوز، ادم، درد قفسه سینه) را شناسایی کند.
7. دانشجو بتواند ارتباط بین یافته‌های معاینه و شرح حال بیمار را درک کند.
8. دانشجو بتواند از معاینه سیستم تنفسی و قلبی-عروقی برای شناسایی بیماری‌های شایع مرتبط با سبک زندگی (مانند بیماری‌های قلبی-عروقی و تنفسی ناشی از سیگار یا آلودگی هوا) استفاده کند.
9. دانشجو بتواند نقش معاینه بالینی در برنامه‌های پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر (NCDs) را توضیح دهد.
10. دانشجو بتواند اهمیت آموزش خودمراقبتی به بیماران در زمینه سلامت تنفسی و قلبی-عروقی را درک کند.

جلسه ۵: معاینه بالینی دستگاه گوارشی و ادراری-تناسلی

-اهداف رفتاری:

1. دانشجو بتواند آناتومی و فیزیولوژی پایه سیستم گوارشی و ادراری-تناسلی را توضیح دهد.
2. دانشجو بتواند معاینه شکم (لمس، دق و سمع) را به‌طور سیستماتیک اجرا کند.
3. دانشجو بتواند علائم غیرطبیعی در معاینه شکم (مانند تندرns، توده‌ها، بزرگی کبد یا طحال) را شناسایی کند.
4. دانشجو بتواند معاینه سیستم ادراری-تناسلی (بررسی درد پهلو، تکرر ادرار، علائم عفونت) را به‌طور پایه انجام دهد.
5. دانشجو بتواند علائم هشداردهنده در سیستم گوارشی (مانند خونریزی گوارشی، زردی، کاهش وزن غیرقابل توجیه) را تشخیص دهد.
6. دانشجو بتواند علائم هشداردهنده در سیستم ادراری-تناسلی (مانند هماچوری، دیسوری، تورم بیضه‌ها) را شناسایی کند.

7. دانشجو بتواند ارتباط بین یافته‌های معاینه و شرح حال بیمار را درک کند.

8. دانشجو بتواند اهمیت غربالگری بیماری‌های گوارشی و ادراری-تناسلی در بهداشت عمومی را توضیح دهد.

جلسه ۶: معاینه بالینی سیستم عصبی و اسکلتی-عضلانی

-اهداف رفتاری:

1. دانشجو بتواند آناتومی و فیزیولوژی پایه سیستم عصبی و اسکلتی-عضلانی را توضیح دهد.

2. دانشجو بتواند معاینه سیستم عصبی (بررسی سطح هوشیاری، رفلکس‌ها، قدرت عضلانی، تعادل و هماهنگی) را اجرا کند.

3. دانشجو بتواند علائم غیرطبیعی در معاینه عصبی (مانند ضعف عضلانی، کاهش رفلکس‌ها، اختلالات حسی) را تشخیص دهد.

4. دانشجو بتواند معاینه سیستم اسکلتی-عضلانی (بررسی دامنه حرکتی مفاصل، تورم، درد و دفورمیتی) را انجام دهد.

5. دانشجو بتواند علائم هشداردهنده در سیستم عصبی (مانند سردرد شدید، تشنج، ضعف ناگهانی) را شناسایی کند.

6. دانشجو بتواند علائم هشداردهنده در سیستم اسکلتی-عضلانی (مانند شکستگی، دررفتگی، التهاب مفاصل) را تشخیص دهد.

7. دانشجو بتواند ارتباط بین یافته‌های معاینه و شرح حال بیمار را درک کند.

8. دانشجو بتواند اهمیت غربالگری بیماری‌های عصبی و اسکلتی-عضلانی در بهداشت عمومی را توضیح دهد.

9. دانشجو بتواند از معاینه سیستم گوارشی و ادراری-تناسلی برای شناسایی بیماری‌های شایع مرتبط با تغذیه و سبک زندگی (مانند چاقی، دیابت، عفونت‌های ادراری) استفاده کند.

10. دانشجو بتواند نقش معاینه بالینی در برنامه‌های غربالگری سرطان‌های شایع (مانند سرطان کولورکتال و پروستات) را توضیح دهد.

11. دانشجو بتواند اهمیت آموزش تغذیه سالم و بهداشت فردی به جامعه در پیشگیری از بیماری‌های گوارشی و ادراری-تناسلی را درک کند.

جلسه ۷: آزمایش‌ها و تکنیک‌های پاراکلینیکی مرتبط با دستگاه‌ها

-اهداف رفتاری:

1. دانشجو بتواند آزمایش‌های پاراکلینیکی رایج (مانند آزمایش خون، ادرار، مدفوع و تصویربرداری) را نام ببرد و کاربرد آنها را توضیح دهد.
2. دانشجو بتواند تفسیر اولیه نتایج آزمایش‌های خون (مانند CBC، قند خون، الکترولیت‌ها، عملکرد کبد و کلیه) را انجام دهد.
3. دانشجو بتواند تفسیر اولیه نتایج آزمایش‌های ادرار (مانند وجود پروتئین، گلوکز، خون) را انجام دهد.
4. دانشجو بتواند تفسیر اولیه نتایج تصویربرداری (مانند X-ray، سونوگرافی، CT scan) را درک کند.
5. دانشجو بتواند ارتباط بین یافته‌های آزمایشگاهی و بالینی را در تشخیص بیماری‌ها توضیح دهد.
6. دانشجو بتواند اهمیت غربالگری بیماری‌ها از طریق آزمایش‌های پاراکلینیکی در بهداشت عمومی را تشریح کند.
7. دانشجو بتواند محدودیت‌ها و خطاهای احتمالی در آزمایش‌های پاراکلینیکی را شناسایی کند.
8. دانشجو بتواند نقش آزمایش‌های پاراکلینیکی در پیشگیری و کنترل بیماری‌ها را توضیح دهد.
9. دانشجو بتواند از آزمایش‌های پاراکلینیکی برای شناسایی بیماری‌های شایع در سطح جامعه (مانند دیابت، فشار خون بالا، کم‌خونی) استفاده کند.
10. دانشجو بتواند نقش آزمایش‌های پاراکلینیکی در برنامه‌های غربالگری جمعیتی (مانند غربالگری قند خون و کلسترول) را توضیح دهد.
11. دانشجو بتواند اهمیت آموزش جامعه در مورد تفسیر نتایج آزمایش‌ها و پیگیری درمان را درک کند.

جلسه ۸: مباحث اخلاقی در ارزیابی سلامت و مرور کلی

اهداف رفتاری:

1. دانشجو بتواند اصول اخلاقی در ارزیابی سلامت (مانند رضایت آگاهانه، حفظ حریم خصوصی، رازداری) را توضیح دهد.
2. دانشجو بتواند اهمیت رعایت حقوق بیماران در فرآیند معاینه و آزمایش‌ها را تشریح کند.
3. دانشجو بتواند چالش‌های اخلاقی در مصاحبه با بیماران و همراهان را شناسایی و راه‌حل‌های مناسب را پیشنهاد کند.
4. دانشجو بتواند نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای سلامت جامعه را توضیح دهد.
5. دانشجو بتواند مروری کلی بر تمامی مباحث ارائه‌شده در جلسات قبلی داشته باشد.
6. دانشجو بتواند در یک ارزیابی پایانی (کتبی یا عملی) مهارت‌های کسب‌شده را نشان دهد.
7. دانشجو بتواند اهمیت کار تیمی و همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در ارزیابی جامع سلامت را توضیح دهد.
8. دانشجو بتواند نقش خود را به‌عنوان یک کارشناس بهداشت عمومی در پیشگیری و تشخیص زودهنگام بیماری‌ها تشریح کند.

9. دانشجو بتواند نقش ارتقای سلامت جامعه از طریق رعایت اخلاق حرفه‌ای و احترام به حقوق بیماران را توضیح دهد

مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می‌رود:

حضور منظم و دقیق داشته باشند.

در فعالیت‌های آموزشی مشارکت نمایند.

در هر جلسه آمادگی پاسخ‌گویی به سؤالات مبحث قبلی را داشته باشند.

از منابع معتبر علمی استفاده نمایند.

تکالیف را بموقع ارایه نمایند.

پیش مطالعه، تحقیق و مشارکت در بحث داشته باشد.

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش آزمون	نمره	تاریخ	ساعت
تکالیف	پرسش و پاسخ، انجام تکالیف محوله و کویز	5	هر جلسه کلاس	
آزمون میان دوره	آزمون کتبی	5	جلسه هشتم	
آزمون پایان دوره	آزمون کتبی و عملی	10	پایان ترم	

عناوین جلسات

جلسه	عنوان	استاد
1	اهمیت ارزیابی جامع سلامت و اصول مصاحبه و اخذ شرح حال	دکتر سیبانی
2	مصاحبه با بیماران و همراهان (اداره کردن یک جلسه مصاحبه)	
3	روش‌های ارزیابی سلامت و معاینه بالینی (معاینه عمومی)	

4	معاینه بالینی دستگاه تنفسی و قلبی-عروقی
5	معاینه بالینی دستگاه گوارشی و ادراری-تناسلی
6	معاینه بالینی سیستم عصبی و اسکلتی-عضلانی
7	آزمایش‌ها و تکنیک‌های پاراکلینیکی مرتبط با دستگاه‌ها
8	مباحث اخلاقی در ارزیابی سلامت و مرور کلی
9	کار عملی: اصول شرح حال گیری و مصاحبه 4 ساعت
10	کار عملی: معاینه عمومی
11	کار عملی: معاینه سرو گردن
12	کار عملی: معاینه تنفسی
13	کار عملی: معاینه قلب و عروق
14	کار عملی: معاینه گوارشی و ادراری و تناسلی
15	کار عملی: معاینه عصبی و اسکلتی
16	کار عملی: آمادگی و تفسیر آزمایشات

منابع

- 1- منابع و ویدیوهایی که سر کلاس ارایه می گردد و یا در گروه واتس اپ به اشتراک گذاشته می شود
- 2- طبیبی و همکاران. معاینات بالینی و روش های گرفتن شرح حال (2021) باربارابیتز. تهران، انتشارات اندیشه رفیع

نام و امضای مدرس: دکتر ثریا سیابانی نام و امضای مدیر گروه: دکتر مهدی میرزایی نام و امضای مسئول EDO دانشکده: تاریخ تحویل: بهمن 1404 تاریخ ارسال: تاریخ ارسال: